

*Aandachtspunten voor organisatoren van (sport)evenementen & locaties
in verband met verhoogde dreiging*

INLEIDING

Momenteel wordt onze maatschappij geconfronteerd met een, voor onze begrippen relatief nieuw fenomeen, een extreme vorm van terrorisme. De extreem gewelddadige uitingsvormen schokken de wereld keer op keer en tasten daarmee ook direct het veiligheidsgevoel van mensen aan. De democratische rechtsorde lijkt systematisch aangevallen te worden en dat leidt tot onzekerheid en angst.

Hoewel de kans nog steeds uiterst klein is dat mensen zelf slachtoffer worden van terrorisme kan deze angst er toe leiden dat mensen besluiten om weg te blijven uit drukke gebieden, van evenementen en/of bij sportwedstrijden.

De afgelopen dagen zijn wij veelvuldig en vanuit diverse hoeken benaderd met de vraag welke maatregelen genomen moeten worden om risico's te verkleinen en of wij daarover iets op papier wilden zetten. Dit hebben wij gedaan maar omdat het ons allen aangaat hebben wij besloten dit document voor iedereen beschikbaar te stellen.

Het team van CrowdProfessionals heeft voor u een aantal zaken bij elkaar gezet zodat u kunt bekijken wat voor uw situatie de beste elementen zijn om te verwerken. Wij hebben getracht om voor u zoveel mogelijk zaken bijeen te zetten in deze notitie, maar beseffen dat er zeker meer en andere maatregelen mogelijk zijn. Veel maatregelen zullen wellicht ook niet van toepassing zijn op uw situatie. Onze notitie beoogt vooral om u te helpen.

Het meest lastige van de huidige vorm van terrorisme is dat de daders geen angst hebben om zelf het leven te laten. Dat veroorzaakt dat de meest belangrijke factor die "normaal" wel geldt en enigszins beperkend werkt –eigen lijfsbehoud – vervalst. Het gedrag en de acties worden daardoor totaal niet beperkt of geremd en het bestrijden van daders is daarmee ook erg moeilijk.

Hoewel het dus lastig is om uzelf en uw locatie of activiteiten te beschermen tegen een dergelijke dreiging, is er wel een aantal maatregelen en acties mogelijk. Deels zijn dit preventieve maatregelen en deels betreffen dit fysieke acties rondom uw locatie en (sport)evenement kort voor- en tijdens de uitvoering.

Mocht u vragen hebben, dan kunt u ons vanzelfsprekend ook rechtstreeks benaderen.

Frank Wijnveld
Jan van Duijn

CrowdProfessionals BV

fwijnveld@crowdprofessionals.nl 06 – 511 860 65
jvanduijn@crowdprofessionals.nl

www.crowdprofessionals.nl

PREVENTIE

De preventieve maatregelen en acties zijn in een aantal onderdelen te splitsen. U kunt zowel maatregelen nemen in uw pand of op uw terrein als binnen uw organisatie. Hieronder treft u een aantal (wellicht voor de hand liggende) tips aan die u kunt gebruiken om uw locatie, organisatie en medewerkers en uw gasten nog beter te beschermen.

- Vermeld bij ingangen/recepties etc. dat er vanwege de toegenomen dreiging extra veiligheidsmaatregelen van kracht zijn en vraag begrip;
- Vraag medewerkers om alert te zijn op afwijkend gedrag, afwijkende situaties of vreemde gebeurtenissen. Motiveer hen om zaken snel te melden en vertel er bij dat u het melden van deze zaken stimuleert omdat veiligheid van iedereen is;
- Registreer en/of controleer alle “vreemde” personen die het pand ingaan (bezoekers, gasten, leveranciers, monteurs, serviceverleners etc. etc.);
- Analyseer of hiervoor extra inzet benodigd is;
- Analyseer ook voor uzelf of u in overleg moet treden met uw aanspreekpunt (gebiedsverantwoordelijke) vanuit de politie;
- Houd gedurende de gehele week extra goed zicht op sleutelbeheer;
- Registreer uitgifte en controleer of sleutels terugkomen;
- Accepteer in deze periode niet dat “uit praktische overwegingen” iemand *snel even een sleutel mee krijgt* terwijl dat eigenlijk niet de bedoeling is!
- Accepteer niet dat spullen tijdelijk in bewaring worden gegeven zonder dat de inhoud gecontroleerd is;
- Controleer leveranciers en leveranties nadrukkelijker dan anders en let op afwijkingen ten opzichte van hetgeen “normaal” is;
- Instrueer uw medewerkers dat deuren constant gesloten moeten zijn (en blijven!);
- Indien deuren (tijdelijk) open moeten blijven staan (bijvoorbeeld in verband met laden en lossen); zorg er dan voor dat er tenminste 1 persoon constant bij de deur aanwezig is om in- en uitgaand verkeer te controleren;
- Controleer de omgeving van uw pand of terrein voortdurend. Maak daarbij –indien mogelijk – gebruik van uw CCTV-installatie. Laat de camerabeelden intensiever bekijken dan normaal het geval is;
- Let rondom uw locatie of terrein op:
 - “afwijkend/uitzonderlijk lang” geparkeerde voertuigen;
 - voertuigen waar 1 of meerdere mensen inzitten terwijl het voertuig lang blijft staan;
 - afvalbakken en vuilcontainers;
 - bloembakken en andere vaste elementen waar voorwerpen in verborgen kunnen worden;
 - losse/onbeheerde voorwerpen als tassen e.d.
- Vanzelfsprekend, maar toch: bij het aantreffen van verdachte voorwerpen => **Afblijven en de politie waarschuwen!**
- Loop regelmatig(er) controleronden door het pand en/of over het terrein. Let daarbij op afwijkingen en aanwezigheid;

VOORFASE VAN HET (SPORT)EVENEMENT

Melden bij de politie

In de voorfase van uw (sport)evenement is het verstandig om de politie te laten weten:

- dat het evenement plaatsvindt;
- hoeveel bezoekers u verwacht;
- of er bijzondere risico's verbonden zijn aan de activiteiten &
- wie er gebeld/aangesproken kan worden als er bijzonderheden zijn vanuit de overheid/politie.

Overleg politie

Indien overleg met de politie al behoort tot de standaard voorbereiding van uw evenement, neem dan toch nog even contact op met uw contactpersoon bij de politie. Neem samen door of de actualiteit aanleiding geeft om zaken anders te organiseren of af te stemmen (andere inzet of inrichting, speciale communicatie (online en on-site), andere organisatie afspraken etc.).

Coördinatie

Spreek nadrukkelijk door met elkaar:

- Wie, wanneer en waar (binnen/buiten) de leiding heeft of (over)neemt in de operatie;
- Van waaruit de aansturing plaats zal vinden in geval van calamiteiten;
- Benoem ook een reservelocatie om de operatie aan te kunnen sturen;
- Moeten er aanvullende inspecties van gebouwen/terreinen/opstallen plaats vinden?
- Is er een speciaal evacuatieplan nodig voor VIP's / teams / artiesten etc.?

Ontruiming en ontruimingstijd

Wij kunnen ons voorstellen dat bepaalde locaties besluiten om het aantal aanwezigen bij bepaalde evenementen of activiteiten te reduceren om daarmee de evacuatie tijd (als er iets gebeurt) te bekorten. Analyseer uw eigen situatie en bespreek dit.

- neem de instructies voor ontruiming nog eens nadrukkelijk door met uw medewerkers en inhuurkrachten;
- neem dit ook op in de safety briefing;
- maak voor eminent belangrijke posities geplastificeerde "taakkaarten" zodat de persoon op die positie ook snel kan checken welke acties op de betreffende plek nodig zijn;
- check uw medische- en brandbestrijdingsmiddelen en organisatie;

Schouw en checks

Wij raden u aan om extra aandacht te besteden aan de veiligheidsinspecties en checks voorafgaand aan het evenement. In de meest ideale vorm start u ook met een lege parkeergarage zodat u ieder voertuig wat naar binnen wil, voorafgaand aan binnenkomst, kan controleren,

TOEGANGSCONTROLE

Het kan voor uw locatie van belang zijn om acties te nemen voorafgaand aan de instroom om het risico bij de locatie zelf te beperken. Denk hierbij aan:

- Een **perimeter creëren** waarbij **bezoekers op enige afstand van de locatie** of het terrein **al gevisiteerd** worden;
- het visiteren binnen uw locatie of op het terrein (dicht tegen het evenement aan) brengt extra risico's met zich mee. Wij raden u daarom aan om deze actie –indien mogelijk- buiten de locatie te verrichten;
- Het controleren van voertuigen buiten de locatie.

WAARNEMING

(onderstaande informatie is opgesteld door onze profiler en gebaseerd op bewezen inzichten)

Er is veel onderzoek gedaan naar de manier waarop aanslagplegers hun daad hebben voorbereid. Wij geven een kort overzicht van de belangrijkste bevindingen en mogelijke acties die u zelf kunt ondernemen om dit soort situaties te herkennen. Uit deze onderzoeken is duidelijk geworden dat het voorbereiden en uitvoeren van aanslagen bijna altijd bestaat uit 7 stappen. Een aantal van die stappen is onzichtbaar voor veiligheidspersoneel, zoals het bedenken van het plan, het maken van een plattegrond en de huur/aanschaf van voertuigen, maar tijdens **drie** van deze **stappen** is de dader **WEL** zichtbaar voor het veiligheidspersoneel van een locatie:

1. Tijdens één of meerdere observaties (voorverkenning);
2. Tijdens een zogenaamde “dry run” om het actuele plan te testen;
3. Kort voor- en tijdens de aanslag.

Stap 2 is vrijwel alleen herkenbaar voor een opgeleide veiligheidsmedewerker die geleerd heeft om bewust afwijkend gedrag waar te nemen. De zogenaamde “Security Profiler” (in NL: Beveiligings-gedragsanalist) die hiervoor is opgeleid. De zichtbare stappen 1 en 3 zijn voor elke veiligheidsmedewerker die kennis draagt van de manier van werken van aanslagplegers, te onderkennen.

VOORVERKENNING:

De voorverkenning wordt (voor zover bekend) vrijwel altijd uitgevoerd door een man alleen. Een lid van de dadergroep dus. Dit heeft als reden dat daders er voor willen zorgen dat niet alle gezichten al op bewakingsbeelden zijn te herleiden.

Deze man is herkenbaar aan afwijkend gedrag ten opzichte van andere passanten en bezoekers. Gedrag wat op kan vallen:

- In een korte periode van max. 5 à 30 minuten herhaaldelijk passeren (langs lopen of rijden) EN
- De looprichting is langs het pand, terwijl deze persoon telkens naar het pand kijkt. (Loop- en kijkrichting staan haaks op elkaar) VAAK
- In combi met het maken van foto's of films (met mobieltje)

START VAN DE UITVOERING

We weten dat dadergroepen gesplitst en via verschillende routes naar het object gaan. Kort voor de aanslag hebben ze meestal nog kort contact en wensen elkaar succes. Dit kan telefonisch dan wel fysiek zijn. Daarna gaat men daadkrachtig en vol zelfbewustzijn aan de slag met de uitvoering van de persoonlijke taak.

Mogelijke herkenningspunten:

- Elkaar ontmoeten op een locatie op korte afstand, maar uit het zicht van de locatie;
- Na die intense korte ontmoeting uit elkaar gaan en elk voor zich met zelfverzekerde houding en daadkracht naar het object gaan. Stevige wandelpas, flink door fietsen of met kracht autoportieren sluiten en met veel motorgeluid gaan rijden. Ze “gaan er individueel voor”!
 - Dit zou kunnen opvallen omdat groepjes normaal niet direct na het bij elkaar komen weer uit elkaar gaan om vervolgens allemaal naar dezelfde locatie te gaan.
 - De meeste daders dragen vaak een (plastic) tas tijdens het benaderen.

Meerdere aanslagen lieten het volgende beeld zien van daders:

- Op enkele tientallen meters voor de ingang van de locatie vormen deze personen (tot dan zichtbaar als individuen) weer groepjes (duo's/ trio's) en naderen de ingang met flinke doortastendheid.
- Op ca. 10/20 meter van het object komen eventuele wapens uit de tassen (soms rennen).

Juist dit gedrag leidt er toe dat wij u eerder adviseerden om de eerste controle en visitatie op afstand van de locatie of het evenemententerrein in te richten.

In deze fase en tijdens het evenement kan een profiler afwijkend gedrag signaleren omdat hij/zij door opleiding sneller bewust afwijkend gedrag dat past bij het voorbereiden en/of uitvoeren waarneemt. Ook zal hij/zij sneller het gedrag herkennen van personen die bezig zijn met een “dry run” of personen die IN de locatie zijn om hun plan te toetsen/testen.

WAT KAN DE BEVEILIGER DOEN

Bij voorverkenning:

- Oogcontact maken met de (elke) passerende persoon. Is het een voorverkenners, dan weet hij dat hij gezien is en geeft men een signaal af dat men alert is. Twijfelaars worden daardoor beïnvloed en de waarneming wordt daardoor verstoord.
- Politie waarschuwen en beelden van de persoon proberen te maken.

Bij uitvoering:

- Detectie van dit gedrag, snelle alarmering naar de entree (plan vooraf bespreken!)
- Ingrijpen en handelen naar bevinden.
- Let ook op onze tips rondom ingangen!

De beveiligers moeten dus bewuster gaan waarnemen en ook verder van de locatie gaan waarnemen. Dit laatste kan natuurlijk ook door het plaatsen van mobiele camera's waarbij

de beelden live worden uitgekeken door een geïnstrueerde beveiligder. Nadeel van de inzet van camera's is de extra communicatie tussen de uitkijker en de beslissingsbevoegde persoon. Wij zijn voorstander van het organiseren van de diverse acties op de locaties zelf.

ALGEMENE TIPS:

- Maak aan uw gasten/bezoekers duidelijk dat het verstandig is om eerder te komen omdat de extra veiligheidsmaatregelen tijd kosten en men dus langer nodig heeft om binnen te komen;
- Heb nadrukkelijk aandacht in voorbereiding en tijdens de uitvoering voor vluchtwegen: zorg dat ze vrij zijn en bij voortduring bemenst zijn.
- Laat geen/zo min mogelijk rijen ontstaan.
- Doe de zaal/locatie open als er mensen voor de deur staan. (bereid uw organisatie voor op eerder open gaan)
- Zorg ook binnen de locatie / het terrein voor een vlotte doorstroming verder het pand in of het terrein op.
- Maak een plan voor als er gedetecteerd wordt en neem dit ook door met de politie.

Vuurwerk

Houd er rekening mee dat –als vuurwerk onderdeel is van uw evenement of als bezoekers mogelijk vuurwerk afsteken – de reactie van bezoekers anders kan zijn dan u gewend bent. Het is verstandig om het gebruik van vuurwerk nog eens te overwegen. Als u vuurwerk gebruikt kan het verstandig zijn om dit vooraf te communiceren richting uw bezoekers.

Wij wijzen u tot slot nog op een voor u wellicht nuttige video:

<https://www.youtube.com/watch?v=GTFNYtKf6m8>

Wij hopen u hiermee van dienst geweest te zijn. Nogmaals: deze opsomming zal verre van volledig zijn en iedere locatie zal haar eigen kansen en beperkingen hebben, maar wij beogen u hiermee vooruit te helpen in uw afwegingen.

Met vriendelijke groet,

Het team van CrowdProfessionals B.V.